

Regionfullmäktige

§65

Förslag till inköspolicy för Region Halland med bolag RS170059

Beslut

Regionfullmäktige beslutar att

- fastställa ny inköspolicy för Region Halland med bolag.

Yrkanden

Stefan Bengtsson (C) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag. I yrkandet instämmer Per Stané Persson (S) och Elisabeth Falkhaven (MP).

I ärendet yttrar sig i övrigt Agnes Hulthén (V) och Lovisa Ljungberg (C).

Ärendet

Förslag till ny inköspolicy har tagits fram på uppdrag av regionstyrelsen. Uppgiften är att ta fram förslag till styrdokument för en ändamålsenlig och effektiv inköp- och upphandlingsverksamhet. Delmål har varit en nulägesrapport som presenterades i januari 2017. Föreslagen inköspolicy tydliggör målsättning och ansvarsfördelning vid inköp och upphandling. Regionstyrelsen ansvarar för tillämpning av inköspolicyn och föreslås besluta att fastställa riktlinjer för inköpsverksamheten.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att

- fastställa ny inköspolicy för Region Halland med bolag.

Beslutsunderlag

- § 162 - Inköspolicy
- Tjänsteskrivelse Inköspolicy
- Inköspolicy 20170329
- Inköpsriktlinjer 20170609

Expedieras till

Samtliga nämnder

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

§162

Förslag till inköspolicy för Region Halland med bolag RS170059

Beslut

Regionstyrelsen beslutar att föreslå regionfullmäktige besluta att

- fastställa ny inköspolicy för Region Halland med bolag.

Under förutsättning av regionfullmäktiges beslut beslutar regionstyrelsen att

- fastställa riktlinjer för inköpsverksamheten.

Ärendet

Förslag till ny inköspolicy har tagits fram på uppdrag av Regionstyrelsen. Uppgiften är att ta fram förslag till styrdokument för en ändamålsenlig och effektiv inköp- och upphandlingsverksamhet. Delmål har varit en nulägesrapport som presenterades i januari 2017. Föreslagen inköspolicy tydliggör målsättning och ansvarsfördelning vid inköp och upphandling. Regionstyrelsen ansvarar för tillämpning av inköspolicyn och föreslås besluta att fastställa riktlinjer för inköpsverksamheten.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens tillväxtutskott förslår regionstyrelsen besluta att föreslå regionfullmäktige besluta att

- fastställa ny inköspolicy för Region Halland med bolag.

Under förutsättning av regionfullmäktiges beslut beslutar regionstyrelsen att

- fastställa riktlinjer för inköpsverksamheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Inköspolicy
Inköspolicy 20170329
Inköpsriktlinjer 20170609

Vid protokollet

Maria Fransson

Justering av protokollet sker vecka 42

Mats Eriksson

Lise-Lotte Bensköld Olsson

Regionkontoret
Styrning och stöd
Nina Mårtensson
Administrativ direktör

Regionstyrelsen

Förslag till inköspolicy för Region Halland med bolag

Förslag till beslut

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige att:

Fastställa ny inköspolicy för Region Halland med bolag.

Under förutsättning av regionfullmäktiges beslut beslutar regionstyrelsen att:

fastställa riktlinjer för inköpsverksamheten.

Sammanfattning

Förslag till ny inköspolicy har tagits fram på uppdrag av Regionstyrelsen. Uppgiften är att ta fram förslag till styrdokument för en ändamålsenlig och effektiv inköp- och upphandlingsverksamhet. Delmål har varit en nulägesrapport som presenterades i januari 2017. Föreslagen inköspolicy tydliggör målsättning och ansvarsfördelning vid inköp och upphandling. Regionstyrelsen ansvarar för tillämpning av inköspolicyn och föreslås besluta att fastställa riktlinjer för inköpsverksamheten.

Bakgrund

Framtagandet av Inköspolicy är en del av administrativ direktörs uppdrag att ta fram förslag till styrdokument för en ändamålsenlig och effektiv inköp- och upphandlingsverksamhet. Regionstyrelsen beslutade 2014-03-26 om översyn av Regionens styrdokument för inköp med uppdrag att presentera förslag på hur det strategiska inköps- och upphandlingsarbetet kan genomföras för att tillgodose verksamheternas behov samt möjliggöra att regionens resurser utnyttjas effektivt med god kostnadskontroll.

Förslag till ny inköspolicy har tagits fram av utsedd arbetsgrupp med Upphandlingsforum som referensgrupp. Delmål har varit framtagning av

[Skriv text]

nulägesrapport. Nulägesrapporten presenterades i november 2014 och projektgruppen fick i uppdrag att fortsätta arbetet utifrån.

- Ledning och styrning i Region Halland
- Processororienterat arbetssätt för inköp
- Kategoristyrning av inköp

Framtagning av policydokumentet har utgått från redovisad nulägesbeskrivning och regionens övergripande mål. Kunskap har inhämtats från verksamheterna, studiebesök och workshops.

Målsättning

I jämförelse med nuvarande policy innehåller föreslagen Inköspolicy tydligare målformulering och strategier för inköp och upphandling. Inköspolicyns målsättning är att Region Halland ska ha en sammanhållen, ändamålsenlig och väl fungerande inköps- och upphandlingsverksamhet. All inköp och upphandling ska baseras på en helhetssyn för Regionen och bedrivas kostnadseffektivt. Därutöver beskrivs övergripande viljeinriktning över vad som präglar inköp och upphandling inom Regionen. För vägledning och tillämpning av policy upprättas riktlinjer. Därutöver fastställs årliga mål i samband med framtagning av budget.

Ansvarsfördelning

Policyn innebär ingen förändring avseende ansvarsfördelning i förhållande till nuvarande policy. Inköspolicyn tydliggör ansvarsfördelning och roller. Regionstyrelsen ansvarar för tillämpningen av policy.

Remiss

Förslaget har sänts ut på remiss till driftnämnderna. I remissen önskades svar på två frågor:

Om nämnden såg att förslaget skulle innebära en förändrad organisation inom den verksamhet driftnämnden ansvarade för.

Hur nämnden såg på den aktuella föreslagna rollfördelningen.

Remissvar har inkommit från driftnämnderna Hallands sjukhus, ambulans, diagnostik och hälsa, psykiatri, närsjukvård samt regionservice. Samtliga remissvar bekräftar att förslaget inte innebär förändrad organisation för den egna verksamheten.

Vad gäller den föreslagna rollfördelningen mellan regionstyrelsen, driftnämnd och RGS finns önskemål att dessa förtydligas ytterligare framför allt rollfördelningen mellan RS och RGS. Det finns anledning att uppdatera och förtydliga RS uppdrag till RGS däremot föranleder inte synpunkterna justering av förslag till inköspolicy.

Övriga synpunkter i remissvaren är värdefulla för tillämpning och implementering av policyn men föranleder inte justering av förslag till inköspolicy. Bland annat omhändertas efterfrågan av systemstöd av pågående projekt för e-handel.

[Skriv text]

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

En tydlig inköspolicy med klar målsättning och ansvarsfördelning utgör grund för en sammanhållen, ändamålsenlig och effektiv inköps- och upphandlingsverksamhet vilket kommer att ge positiva ekonomiska konsekvenser för Region Halland. För tillämpning av inköspolicyn föreslås Regionstyrelsen fastställa riktlinjer och styrmodell för inköp och upphandling. Inför det fortsatta arbetet föreslås en förstudie för framtagning av styrmodell för processorienterat och kategoristyrkt arbets sätt i linje med åtgärdsarbetet samt styrning och ledning inom Regionen.

Regionkontoret

Catarina Dahlöf
Regiondirektör

Nina Mårtensson
Administrativ direktör

Bilaga: Förslag till inköspolicy

Förslag till riktlinjer för inköpsverksamheten

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder

Inköspolicy för Region Halland med helägda bolag

Inledning

Region Hallands uppdrag är att verka för en positiv samhällsutveckling och inom ramen för detta arbeta för en hållbar tillväxt. Det tillväxtskapande arbetet innebär bland annat att regionen ska ta ansvar för en konkurrenskraftig Infrastrukturplanering, kollektivtrafik, hälso-och sjukvård, folkhögskole- och naturbruksutbildningar samt erbjuda en aktiv kulturverksamhet i Halland.

Definition

Med inköp avses här hela inköpsprocessen från analys inför upphandling, upphandling och beställning till uppföljning av dessa delar.

Policy och riktlinjer

Inköspolicyn fastställs av Regionfullmäktige och gäller för Region Halland med helägda bolag.

Riktlinjer för vägledning och komplement till inköspolicyn fastställs av Regionstyrelsen.

Ansvarsfördelning vid inköp för Region Halland med bolag

Regionfullmäktige - Fastställer inköspolicyn för Region Halland med helägda bolag.

Regionstyrelsen - I regionstyrelsens ledningsfunktion ligger att styra, leda och koordinera bland annat inköspolitiken. Regionstyrelsen ansvarar för tillämpning av policyn genom att fastställa riktlinjer för nämnderna och bolagsstyrelser, fastslår styrmodell för inköp och upphandling och genomför regionövergripande uppföljning och utvärdering av policyn. Vid målkonflikter ger Regionstyrelsen vägledning.

Driftnämnden för Regionservice – Ansvarar på regionstyrelsens uppdrag att genomföra beslutade behov av upphandling. Driftnämnden ansvarar vidare för att hela inköpsprocessen sker på ett affärsmässigt och juridiskt korrekt sätt. Nämnden ska bistå övriga nämnder i deras behov av tjänster inom inköp och upphandling. Driftnämnden har också möjlighet att besluta vid regionövergripande upphandlingar.

I de av regionstyrelsen antagna riktlinjerna beskrivs roller och ansvar för olika typer av upphandlingsbeslut.

Nämnder - Ansvarar för att regler och policys följs och att all upphandlingsverksamhet sker genom den centrala upphandlingsfunktionen. Nämnden ansvarar för att beskriva det förväntade resultatet av upphandlingen. Beslutar om upphandling där avtalet endast utnyttjas inom det egna ansvarsområdet.

Inriktning

Inköpsverksamheten är av strategisk betydelse och bidrar till Region Hallands vision Halland – Bästa livsplatsen. Den har sin utgångspunkt i och stödjer Tillväxtstrategin och hälso- och sjukvårdsstrategins genomförande. Inriktningen är att skapa värde för Hallands invånare, främja hållbar utveckling och bidra till att Region Hallands gemensamma resurser används på bästa sätt.

Inköpsområdet styrs av strategier som ligger på både samhällspolitisk och organisatorisk nivå. Grundläggande för Region Hallands inköpsverksamhet är de tre hållbarhetsprinciperna, dvs att sociala, ekologiska och ekonomiska hänsyn tas vid köp av varor, tjänster och entreprenader.

Inköpsverksamheten ska därför bedrivas enligt följande strategier:

Samhällspolitiska strategier för inköpsverksamheten

Hållbarhet

Ekologiskt-, socialt och etiskt perspektiv ska alltid beaktas vid inköp- och upphandling. Inköpsverksamheten ska bidra till att minska sociala skillnader, främja integration samt stimulera utvecklingen av socialt medvetna marknader för en ansvarsfull samhällsstyrning. Upphandlingsmyndighetens kriterier för miljökrav och sociala krav i upphandling bör användas.

Inköpsverksamheten ska främja konkurrens och struktureras på ett sätt som underlättar för små och medelstora leverantörer att delta i upphandlingar. Genom att tillvarata mångfald skapas valfrihet till fördel för invånare och bidrar även till en positiv utveckling av näringslivet. Inköpsprocessen ska därför utformas så att innovationslösningar, företags- och näringslivsutveckling stimuleras. Region Halland bidrar på så sätt till en långsiktigt sund utveckling av marknad och näringsliv.

Organisatoriska strategier för inköpsverksamheten

En organisation med helhetssyn - Kvalitet och Kostnadseffektivitet

Region Halland ska ha en sammanhållen, ändamålsenlig och väl fungerande inköps- och upphandlingsverksamhet. All inköpsverksamhet ska baseras på en helhetssyn för Region Halland som koncern. Region Halland ska med fokus på kvalitet, effektivitet och kostnad bidra till en ekonomi i balans och skapa möjligheter till hållbar utveckling.

Utgångspunkten är patientens och invånarens valfrihet men inom det ska sortimentsbegränsning vara en vägledande princip.



Region Halland ska eftersträva samverkan inom upphandling med andra offentliga myndigheter och organisationer.

Affärsmässighet

Inköpsverksamheten ska bedrivas affärsmässigt vilket innebär att utifrån regionens mål använda de egna och marknadens resurser på bästa sätt.

Inom Region Halland ska inköp och upphandling samordnas.

Region Halland ska i alla sammanhang ha ett affärsetiskt förhållningssätt. Regionens företroendevalda och anställda ska handla på ett sådant sätt att de inte kan misstänkas för att påverkas av ovidkommande hänsyn eller intressen.

Tydlig uppföljning

Region Halland ska bedriva inköpsverksamheten så att en tydlig uppföljning kan ske. Detta sker exempelvis genom att det redan vid kravställandet tas hänsyn till hur uppföljningen ska genomföras och bedrivas och hur allmänhetens insyn kan tillgodoses.

Verksamheterna ska följa upp och utvärdera gjorda inköp och upphandling utifrån förväntat resultat. Med hjälp av analysverktyg och stödsystem ska övergripande avtalsuppföljning för kostnadskontroll och avtalstrohet genomföras. En sådan inköpsanalys ska ligga till grund för framtagning av framtida inköpsstrategier.

Lean och Kategoristyrning

Region Halland ska tillämpa Lean som verksamhetsstrategi och kategoristyrning som metod. Lean innebär att kontinuerligt arbeta med förbättringar för att nå största möjliga flödeseffektivitet. Kategoristyrning är en struktur som utgår från övergripande inköpsbehov och som bidrar till att alla viktiga aktörer är involverade för största möjliga nytta och måluppfyllelse.





Utkast

Riktlinjer inköp och upphandling för Region Halland



Innehåll

1 Inledning	4
1.1 Definition	4
2 Ansvarsfördelning	4
2.1 Regionkontoret	4
2.2 Regionservice Inköp och upphandling	4
2.3 Förvaltningar.....	5
3 Strategiska överväganden vid inköp och upphandling	5
3.1 Inriktning.....	5
3.2 Etiska och sociala hänsyn	6
3.3 Sociala hänsyn	6
3.3.1 Kort om Uppförandekod för leverantörer	6
3.3.2 Samarbete med skattemyndigheten.....	6
3.3.3 Kollektivavtalsliknande villkor	7
3.3.4 Tillgänglighet	7
3.4 Etiska hänsyn	7
3.4.1 Korruption och oegentligheter.....	8
3.4.2 Jäv.....	8
3.4.3 Meddelarfrihet.....	8
3.4.4 Allmänhetens insyn	8
3.5 Miljöhänsyn	8
3.6 Innovation.....	9
4 Organisatoriska strategier för inköpsverksamheten	10
4.1 Planering	10
4.2 Samordning	10
4.3 Marknad och konkurrens	10
4.4 Tydlig uppföljning.....	10
4.5 Lean och Kategoristyrning.....	11
5 Inköpsprocessen	12
5.1 Analys.....	12
5.2 Upphandling	12
5.2.1 Direktupphandling.....	13

5.3 Beställning	13
5.3.1 Använda ramavtal - Avrop	14
5.4 Uppföljning	14
5.4.1 Nivåindelning	14

1 Inledning

Dessa riktlinjer är till för vägledning och är ett komplement till Region Hallands inköspolicy. Riktlinjerna är fastställda av regionstyrelsen och omfattar hela Region Hallands verksamhet. Region Hallands styrdokument för inköp beskriver hur anskaffning ska gå till inom Regionen och består av:

- **Inköspolicy**, är beslutad av Regionfullmäktige och beskriver hur regionens verksamheter ska förhålla sig till inköp.
- **Riktlinjer för inköspolicy** fattas av Regionstyrelsen för vägledning och komplement till Inköspolicy
- **Tillämpningsanvisningar**, rutiner och processer utarbetas av Regionupphandling på uppdrag av Regionkontoret för att underlätta planering, samordning, upphandlingsarbete och uppföljning.
- **Delegationsordning, attestreglemente** samt handlingsplaner och rutiner på förvaltningsnivå.

1.1 Definition

Med inköp avses här hela inköpsprocessen från analys inför upphandling, upphandling och beställning till uppföljning av dessa delar.

2 Ansvarsfördelning

2.1 Regionkontoret

Regionkontoret är på Regionstyrelsens uppdrag styrande över upphandlingsfrågorna med ansvar för:

- Att utifrån den politiska styrningen leda den strategiska utvecklingen av koncernens inköps- och upphandlingsverksamhet.
- Att vara processägare för inköp- och upphandlingsprocesserna
- Att följa upp och utveckla regionens praktiska inköps- och upphandlingsverksamhet
- Att utveckla en ändamålsenlig kategoristyrning
- Att tillsätta en övergripande styrgrupp för inköp och upphandling

2.2 Regionservice Inköp och upphandling

Regionservice inköp och upphandling har kompetens inom inköp, upphandling och logistik med ansvar för:

- Att stödja Regionkontoret i strategiska inköps- och upphandlingsfrågor
- Genomförande av Regionens behov av upphandling
- Att ge stöd och vägledning vid inköp, upphandling och logistik.
- Samordning och upphandling av regiongemensamma varor och tjänster.

- Att utveckla samarbeten utanför Region Hallande tex samupphandlingar, erfarenhetsutbyte mm

2.3 Förvaltningar

Förvaltningar – Bedriver verksamhet med egna resurser och med hjälp av varor, tjänster och entreprenader via avtal med ansvar för att:

- Beskriva verksamhetens behov och förväntat resultat utifrån ett verksamhetseffektivt, ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv
- Inköp- och upphandling görs i enlighet med styrdokument för inköp, mål och budget
- Ge inköpsprocessen rätt förutsättningar genom framförhållning och genom att tillsätta resurser med adekvat kompetens och mandat.
- Helhetssyn och Region Hallands bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse
- Följa övergripande processer enligt kommande regiongemensamma ledningssystemet och ingångna avtal följs inom förvaltningen

3 Strategiska överväganden vid inköp och upphandling

3.1 Inriktning

Inriktningen för inköpsverksamheten är att skapa värde för Hallands invånare, främja hållbar utveckling och bidra till att Region Hallands gemensamma resurser används på bästa sätt. Region Halland ska genom strategiska överväganden i upphandlingsprocessen driva samhällsutvecklingen i en hållbar riktning och bidra till en effektivare förbrukning av våra gemensamma resurser. Strategier ska beaktas vid varje inköp på grundläggande nivå. Det säkerställer en sund och god inköpsverksamhet.

För att främja hållbarhetsperspektiv vid upphandling och inköp ska alltid nedanstående hänsyn vara ledande och kopplas till Regionens mål som formulerats i övergripande styrdokument. Vid upphandling där inneboende konflikter mellan olika hållbarhetsaspekter finns ska dessa synliggöras och bedömas. Region Halland vara i framkant och driva ansvarsfull och hållbar upphandling genom att ställa spetskrav där så är lämpligt.

Ur Policy

Region Hallands uppdrag är att verka för en positiv samhällsutveckling och inom ramen för detta arbeta för tillväxt.

Grundläggande för all inköpsverksamhet är ansvarsfull och hållbar upphandling, det vill säga genom att ställa etiska, sociala, miljömässiga och ekonomiska hänsyn vid köp av varor, tjänster och entreprenader bidrar Region Halland till ansvarsfullt resursutnyttjande och en hållbar utveckling. Upphandlingsmyndighetens kriterier för miljökrav och sociala krav i upphandling bör användas.

3.2 Etiska och sociala hänsyn

Samarbete med skattemyndighet och krav på leverantörens sociala ansvar utgör grunden för en ansvarsfull och sund konkurrens. Region Halland arbetar aktivt för att förebygga korruption ska tillämpas.

3.3 Sociala hänsyn

Vid all upphandling ställs krav på att leverantören tar socialt ansvar för sin verksamhet. Det sker genom att den av Regionfullmäktige fastställda Uppförandekoden för leverantörer är en del av avtalet. I Region Hallands arbete för en positiv samhällsutveckling kan ytterligare krav på socialt ansvar ställas på leverantörer i samband med upphandling. Vid tjänstekontrakt och entreprenader ska det prövas om det är möjligt och lämpligt att ställa krav som innebär att personer som står långt ifrån arbetsmarknaden bereds möjlighet till sysselsättning.

3.3.1 Kort om Uppförandekod för leverantörer

Uppförandekod för leverantörer är gemensam i samtliga landsting och regioner och är politiskt förankrad. Uppförandekoden utgår från FN initiativet Global Compact och dess principer för företagens sociala och miljömässiga ansvar. Principerna baseras på internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna, arbetares rättigheter, miljö och anti-korruption. Leverantörer ska respektera uppförandekoden och göra sitt yttersta för att uppnå kraven inom den egna organisationen och i leveranskedjan.

Varor och tjänster som levereras till Region Halland ska vara framställda under förhållanden som är förenliga med:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (1948)
- ILO:s åtta kärnkonventioner nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 och 182
- FN:s barnkonvention, artikel 32
- Det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i tillverkningslandet
- Den arbetsrätt, inklusive lagstiftning om minimilön, och det socialförsäkringsskydd som gäller i tillverkningslandet.
- Den miljöskyddslagstiftning som gäller i tillverkningslandet
- FN:s deklaration mot korruption

Uppföljning sker via nationellt samordnat samarbete mellan landstingen/regionerna där Halland aktivt tar ansvar för sin del av uppföljningen.

3.3.2 Samarbete med skattemyndigheten

Region Halland har ingått samarbetsavtal med skattemyndigheten för sund konkurrens på lika villkor. Upphandlade leverantörer ska kontrolleras löpande att de är

registrerade för, samt betalar, skatter och sociala avgifter. Avtalet ger möjlighet till fördjupat samarbetet inom identifierade riskområden.

Ny lagstiftning ger utökade möjligheter att utesluta oseriösa anbudsgivare. Möjligheter att utesluta oseriösa leverantörer är aktiva instrument i alla upphandlingar och inköp och tillämpas i proportionerlig omfattning.

3.3.3 Kollektivavtalsliknande villkor

Arbete som utförs via upphandling av Regionen ska utföras med skäliga anställningsvillkor. För upphandlingar över tröskelvärdet ska särskilda avtalsvillkor avseende lön, semester och arbetstid ställas om det är behövt och villkoren går att fastställa.

Om kontraktet ska utföras i Sverige ska villkoren bestämmas enligt den lägsta nivå som följer av ett centralt kollektivavtal som tillämpas i hela Sverige på motsvarande arbetstagare i den aktuella branschen. En antagen leverantör ska därmed uppfylla dessa villkor under kontraktstiden.

Om kontraktet helt eller delvis ska utföras där svensk rätt inte är tillämplig ska arbetsrättsliga villkor ställas i enlighet med ILO:s kärnkonventioner. Kontraktsvillkoren får då också avse de arbetsrättsliga bestämmelser som gäller där arbetet utförs ska följas. Detta säkerställs via uppförandekoden, se ovan.

Leverantör ska säkerställa att villkoren uppfylls av de underleverantörer som denne anlitar och som direkt medverkar till att fullgöra kontraktet. Detta ska säkerställas i avtalsvillkor med huvudleverantör.

3.3.4 Tillgänglighet

Det som är bra för personer med funktionsnedsättning är också bra för alla. Bra tillgänglighet är ett allmänintresse. För att skapa full delaktighet i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning ska tillgänglighet beaktas i upphandling.

3.4 Etiska hänsyn

Regionens inköpsverksamhet ska kännetecknas av objektivitet och transparens. Inköpsarbete ska ske på lika villkor och förebygga korruption och jäv. Region Halland arbetar aktivt med att förebygga korruption. Gällande antikorrupsionspolicy och dess riktlinjer ska följas.

3.4.1 Korruption och oegentligheter

Leverantörer som ingår avtal med Region Halland ska inte medverka i någon form av korruption eller otillåten påverkan som givande eller tagande av muta, bedrägeri eller utpressning. Detta sker genom sanningsförsäkran och samarbetsavtal.

De medarbetare som deltar i inköp- och upphandlingsarbete eller på annat sätt har kontakt med leverantörer ska agera på ett sådant sätt att förtroendet till dennes opartiskhet inte rubbas eller kan ifrågasättas. Det vill säga upphandlare och avropare/inköpare eller de som i sin roll, på annat sätt, kommer i kontakt med anskaffning te x chefer, beställare och förtroendevalda.

3.4.2 Jäv

Medarbetare som på något sätt deltar i en anskaffning ska vara opartisk. Om anställd, förtroendevald eller någon närstående har personliga intressen i en anskaffning föreligger jäv. Om opartiskhet kan ifrågasättas ska denne inte delta i anskaffning.

Beaktande av jävsproblematik är en naturlig del av förberedelsen inför upphandling. Vid misstanke om privata intressekonflikter eller annat som kan ifrågasätta medarbetarens objektivitet ska detta kanaliseras vidare till exempel i chefslinjen. Se särskilt gällande antikorrupsionspolicy och dess riktlinjer.

3.4.3 Meddelarfrihet

Vid upphandling av vård och omsorg samt driftentreprenader ska villkor upprättas så att anställda hos leverantör omfattas av meddelarfrihet liknande den som gäller för regionens anställda inom motsvarande verksamhetsområde.

3.4.4 Allmänhetens insyn

Vid upphandling av vård och omsorg samt driftentreprenader ska villkor upprättas som säkerställer att allmänheten har insyn i verksamheten motsvarande vad som gäller för regionens verksamheter. Allmänhetens insyn regleras i Kommunallagen.

3.5 Miljöhänsyn

Regionen utgår från Upphandlingsmyndighetens miljökrav och kriterier. Genom att ställa miljökrav på lägst Upphandlingsmyndighetens basnivå¹ minskar vi Regionens miljöpåverkan samtidigt som marknaden får en tydlig signal att ekologisk hållbarhet är

¹ Upphandlingsmyndigheten utvecklar och förvaltar hållbarhetskriterier som beaktar miljö- och sociala hänsyn i offentliga upphandlingar. Kriterierna består av färdigformulerade krav med tillhörande motiv och förslag på verifikat och är framtagna inom de flesta vanligt förekommande upphandlingsområden. Kriterierna ska vara drivande vilket innebär att de är mer långtgående än lagstiftningen och tas fram i upp till tre nivåer; bas, avancerad och spjutspets. Upphandlingsmyndighetens färdiga hållbarhetskrav ska göra det möjligt att ställa drivande krav.

ett kundkrav. Vid upphandling av varor och investeringar i fastigheter och som medför kostnader för drift och underhåll och energianvändning ska hänsyn till livscykelkostnads. rörande miljö vid upphandlingar och vid inköp välja det minst miljöbelastande alternativet

Regionen ska arbeta effektivt med en miljöanpassad upphandling. Mer långtgående miljökrav ska ställas på de upphandlingsområdena med störst miljöpåverkan. Exempel på strategiska områden för miljöanpassad upphandling är kemikalieintensiva produkter, energikrävande utrustning och upphandlingar som innefattar transporter. Region Halland ska också aktivt efterfråga och eftersträva alternativ till etablerade produkter av fossila råvaror.

3.6 Innovation

Ur policy

Region Halland främjar innovationer för att möta framtida utmaningar inom välfärd, miljö samt tillväxt och ställer krav på långsiktigt hållbara lösningar

Genom att vara öppen för leverantörers idéer om förnyelse och tillvarata alternativ till etablerade produkter och utförande möter Region Halland framtida utmaningar inom välfärd och tillväxt och efterfrågar långsiktigt hållbara lösningar. Sådan efterfrågan är också en viktig signal till marknaden och stimulerar leverantörer till produktutveckling.

Innovationsvänlig upphandling och upphandling av innovation är två typer av innovationsupphandling. Upphandling av innovation är en upphandling av en produkt som inte finns men det är ändå rimligt att produkten kan utvecklas. Innovationsvänlig upphandling innebär att vara öppen för, och ta tillvara, leverantörers idéer om förnyelse, tillvarata alternativ till etablerade produkter.

Nytänkande och innovation sker på olika sätt beroende på föremål för upphandling.

Viktiga inslag i en innovationsvänlig upphandling är:

- Att genomföra relevant omvärldsanalys som en del av upphandlingsprocessen och som ger marknadskännedom om alternativa produkter och nya lösningar.
- Att efterfråga lösningar och ge utrymme för förbättringsförslag som stimulerar nya lösningar.
- Att eftersträva alternativ till etablerade produkter producerade av fossila råvaror och där regionen har stor klimat- och miljöpåverkan.

- Att upphandlingsverksamheten är en naturlig samarbetspartner i olika utvecklingsprojekt tillsammans inom Grön Tillväxt.

Med Grön tillväxt avses näringslivets arbete med att minska miljöpåverkan samtidigt som affärsmöjligheter som finns inom miljöområdet tillvaratas.

4 Organisatoriska strategier för inköpsverksamheten

4.1 Planering

Samtliga förvaltningar bidrar till att verksamheternas upphandlingsbehov dokumenteras i årlig upphandlingsplan. Upphandlingsplanen ligger till grund för Regionupphandlings planering av kommande upphandlingsarbete.

4.2 Samordning

Upphandling och inköp ska baseras på en helhetssyn där regionens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse. Det innebär att upphandlingar ska samordnas så att skalfördelar erhålls och styrning och uppföljning underlättas.

Upphandlingar ska samordnas inom Regionen, men kan också med fördel samordnas med andra offentliga myndigheter. Region Halland deltar både i nationella upphandlingar, regionala upphandlingssamarbeten med andra regioner/landsting samt på lokal nivå med kommuner i länet.

4.3 Marknad och konkurrens

Regionen ska tillvarata och vårda konkurrensen på de aktuella upphandlingsmarknaderna. En mångfald av leverantörer, varor och tjänster behövs för att skapa en väl fungerande konkurrens. Det gäller att skapa tillräckligt attraktiva upphandlingar som såväl stora som små företag vill och kan lämna anbud i.

Vid planeringen av upphandling och inköp ska hänsyn tas till mindre företags behov av information och framförhållning. Samspelet och förståelsen mellan regionen och leverantörer ska vårdas, till exempel genom god dialog före, under och efter upphandlingar.

4.4 Tydlig uppföljning

Ur policy

Region Halland ska bedriva inköpsverksamheten så att en tydlig uppföljning kan ske. Detta sker exempelvis genom att det redan vid kravställandet tas hänsyn till hur

uppföljningen ska genomföras och bedrivs och hur allmänhetens insyn kan tillgodoses.

Verksamheterna ska följa upp och utvärdera gjorda inköp och upphandling utifrån förväntat resultat. Med hjälp av analysverktyg och stödsystem ska övergripande avtalsuppföljning för kostnadskontroll och avtalstrohet genomföras. En sådan inköpsanalys ska ligga till grund för framtagning av framtida inköpsstrategier.

Inköp- och upphandlingsverksamheten ska följas upp på systemnivå, det vill säga uppföljning av strategisk måluppfyllelse och på leverantörsnivå det vill säga avtalsuppföljning.

Uppföljning på systemnivå har till syfte att säkerställa att skattemedel används på bästa sätt och att Regionen uppfyller lagkrav och att inköpsverksamheten är ändamålsenlig och effektiv samt att de politiska målen uppnås.

Uppföljning på leverantörsnivå har till syfte att följa upp det som leverantören har åtagit sig att göra i enlighet med avtalsvillkoren. Omfattningen av avtalsuppföljningen ska anpassas till avtalets värde och övriga förhållanden. Uppföljningen kan variera från enkel kontroll till djupare kvalitetsmässig granskning som involverar beställande verksamhet.

4.5 Lean och Kategoristyrning

De olika momenten inom inköp och upphandling ska standardiseras i möjligast mån. Enhetliga tillvägagångssätt och processer är en viktig förutsättning för ständiga förbättringar.

Kategoristyrning innebär att Regionen tar ett samlat grepp på inköpsplanering över en längre tidshorisont. Kategoristyrningen kännetecknas av:

- Definierade viktiga inköpsområden som kallas inköpskategorier.
- Väldefinierade planer för upphandlingar på för de kommande 5 åren med tydliga mål för varje kategori.

Kategoristyrning är ett arbetssätt som skapar bättre samverkan och samordning mellan upphandling och verksamhet, vilket ger:

- Ökade möjligheter att identifiera och realisera kostnadsbesparingar
- Förbättrad kvalitet (=rätt kvalitet) genom att rätt kompetens involveras i upphandlingen
- Förutsättning för effektiv uppföljning som underlag för ständig förbättring kring upphandling generellt och den enskilda kategorin specifikt

5 Inköpsprocessen

Med inköpsprocess avses hela processen från behov till leverans och betalning.



Figur 1 Illustration över Region Hallands inköpsprocess

5.1 Analys

Förberedelse inför inköp och upphandling omfattar behovs- och marknadsanalys.

Syftet med behovsanalys är att identifiera Regionens behov inom ett inköpsområde utan att ange lösning. Analysen kan med fördel omfatta Regionens behov på längre sikt. Behovsanalys ska innehålla utvärdering av nuvarande lösning.

Marknadsanalys ska ge bild över vad marknaden kan erbjuda utifrån genomförd behovsanalys och om aktuell marknad är lokal, regional eller nationell. I analysen ingår att se över samupphandlingsmöjligheter och ge en bild över hur andra myndigheter löser behovet. Vidare ska analysen omfatta uppskattning av kostnad för behovet och vilka krav som är rimliga att ställa.

5.2 Upphandling

Då ramavtal saknas och värdet överstiger gränsen för direktupphandling ska upphandling ske. All upphandling handläggs av Regionupphandling med undantag för direktupphandling. Upphandlingsprocessen är verksamhetsstyrd, vilket innebär att behov och funktionskrav definieras av verksamheten. Regionupphandling ska lösa verksamheternas behov av upphandlingstjänster. Det innebär att Regionupphandling handlägger upphandlingen som projektledare med ansvar för affärsmässiga och upphandlingsjuridiska delar. Region upphandling ansvarar för helheten samt att upphandlingsprocessen är effektiv och följer Regionens styrdokument och strategiska mål. Upphandling initieras genom att Anmodan skickas till Regionupphandling.

Region Hallands fastställda upphandlingsprocess återfinns i ledningssystemet LÄNK och ska följas.

5.2.1 Direktupphandling

Då ramavtal saknas och värdet av inköpet uppgår till högst 534 890 kr (år 2017) eller 28 procent av EU:s tröskelvärde för kommuner, landsting och offentligt ägda bolag, kan direktupphandling ske. Se tillämpningsanvisning för direktupphandling. Särskild dokumentationsplikt är lagkrav om värdet överstiger 100 000 sek.

Hantering i Region Halland

Respektive förvaltning utser Inköpssamordnare som har mandat att göra direktupphandlingar på förvaltningens uppdrag upp till 100 000 sek.

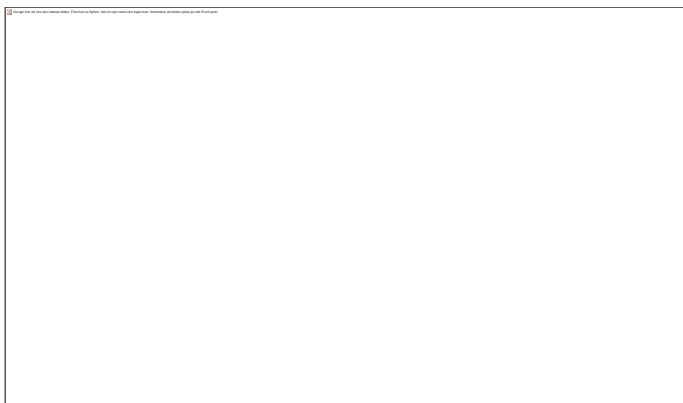
Direktupphandlingar mellan 100 000 och 534 890 sek kan också hanteras av förvaltningen själv, alternativt kan Regionupphandling få uppdraget, genom att en Anmodan skickas in. Direktupphandlingar över 100 000 sek som hanteras av verksamheterna ska ske i systemstödet för direktupphandling som tillhandahålls av Regionupphandling.

5.3 Beställning

Inköpsprocessen i Region Halland utgår från en tydlig struktur med väl definierade roller, ansvar och befogenheter. Inköp ska göras för att verksamhet ska kunna bedrivas i enlighet med politiska beslut och ramar. Att göra ett inköp i Region Halland ska vara enkelt med tydliga och väl förankrade arbetssätt som går i linje med policy och riktlinjer.

Informationen om delarna i inköpsprocesserna ska vara lättillgängliga och enkla att förstå i verksamheterna så att helhetsperspektivet kan upprätthållas. Samtidigt ska det initiala vägvalet i inköpsprocessen kunna ske snabbt för att inköpet ska hamna i rätt fåra direkt – avrop, direktupphandling eller upphandling. Det ska finnas ett effektivt systemstöd som också ger möjlighet till uppföljning och statistik så att ett inköpsbeslut kan byggas på fakta och medge en god utveckling av hela inköpsområdet.

Bild Vägledning vid inköpsbehov – ändra texten i rutorna



5.3.1 Använda ramavtal - Avrop

Regionen ingår ramavtal för olika varor och tjänster. Alla upphandlande ramavtal finns i avtalskatalogen och ska användas i första hand. Beställningsprocessen för varje avtal är beskriven i avtalskatalogen [LÄNK](#) och ska följas. Regionens medarbetare är skyldiga att känna till och använda gällande ramavtal.

Beställning mot ett befintligt ramavtal kallas för avrop.

Respektive förvaltning utser Avropare som har mandat att göra avrop mot befintliga avtal. För detta finns det några olika vägar att gå, se vidare processkartan– Avrop mot befintligt avtal

Vid inköp av större belopp ska ramavtal följas men avvägas mot ny upphandling. Fördelar med ny konkurrensutsättning ska vägas mot administrativa kostnaderna för handläggning av ny upphandling

5.4 Uppföljning

Ansvar för uppföljning är delat mellan Regionupphandling och verksamheten som nyttjar upphandlade avtal.

Upphandlingsfunktionen följer upp upphandlade avtal när det gäller affärsmässiga villkor, avtalstrohet och för de krav som låter sig följas upp utan ingående sakkunskap. Beställaren/verksamheten ansvarar för djupare kvalitetsmässig uppföljning av levererad eller utförd entreprenad, vara eller tjänst.

Upphandlade avtal följs upp enligt fastställd rutin för uppföljning och förvaltning av avtal utifrån nivåindelning av ingångna avtal.

5.4.1 Nivåindelning

Avtalen delas in i tre nivåer utifrån strategisk vikt. Nivå 1 har endast en reaktiv förvaltning medan nivå 3 har en omfattande proaktiv förvaltning. Nivåindelningen görs med utgångspunkt från Kraljic´s matris.

